

NAP och restaurering av sjöar och vattendrag

Arbetet i Jönköpings län 2021-11-22



Karl-Magnus Johansson, fiskekonsulent fiskeenheten



Länsstyrelsen
i Jönköpings län

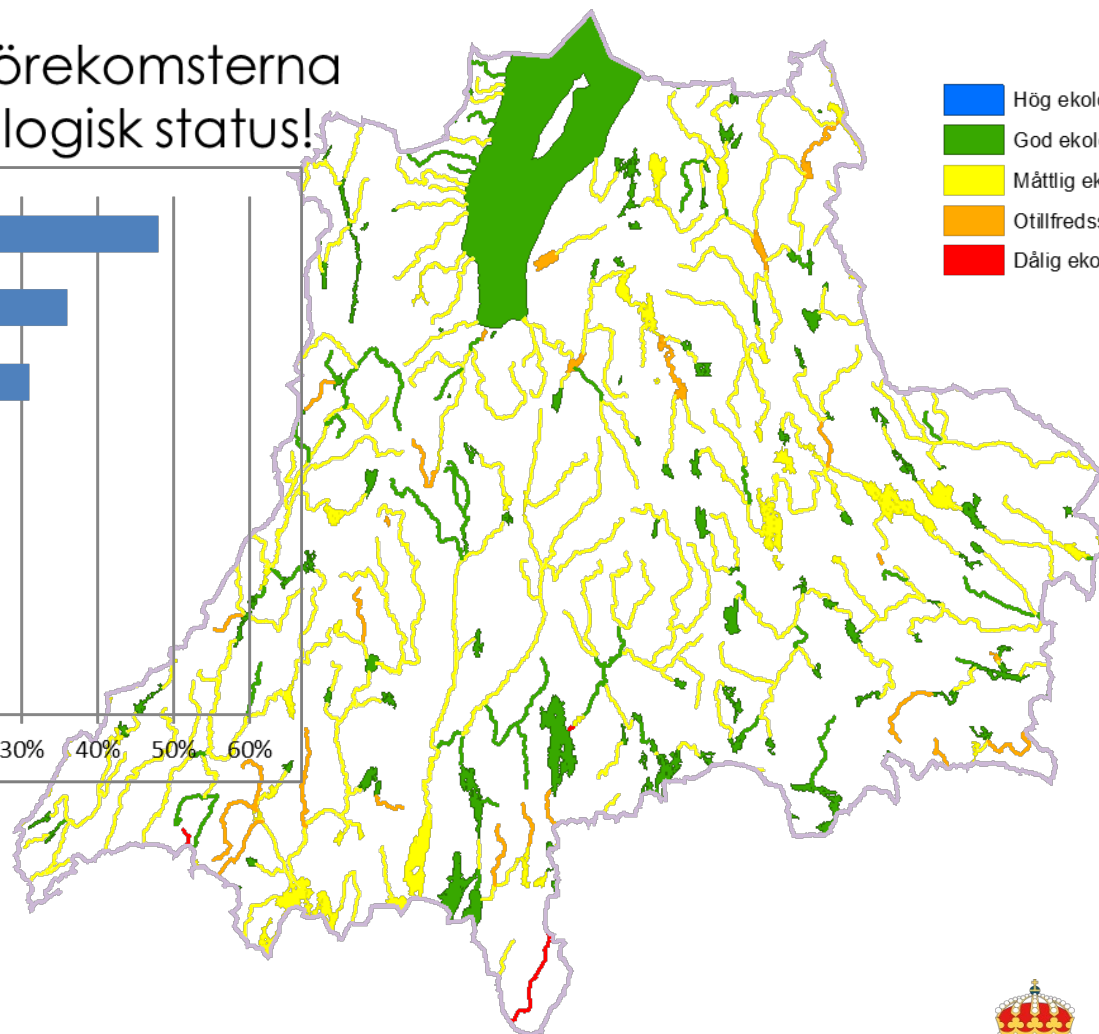
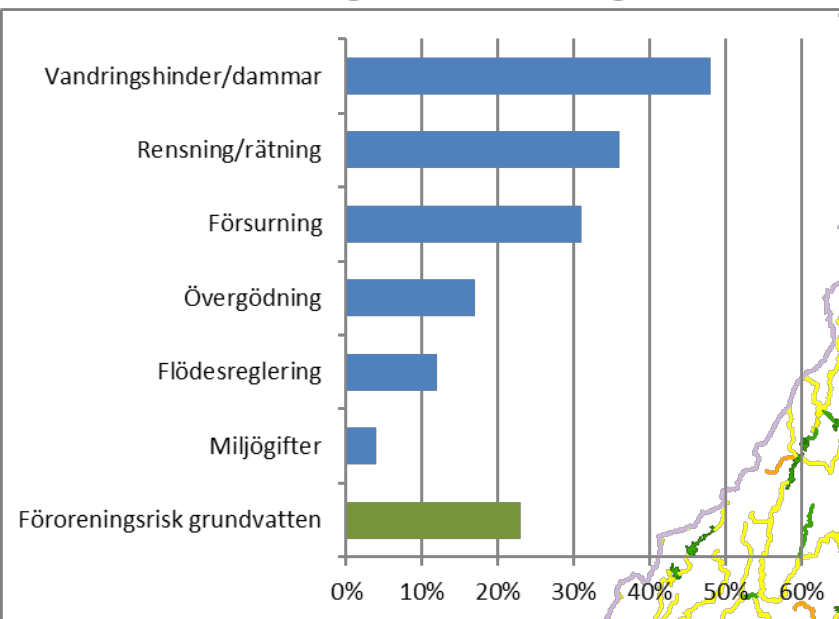
Vad är NAP och restaurering?

- **NAP** = nationella prövningsplanen för vattenkraft
 - Omfattar bara dammar och anläggningar som hör till vattenkraftverk
 - VU har anmält sig till länsstyrelserna, endast antagna objekt ingår i NAP
- **Restaurering** = återställning av fysisk påverkan i våra vattenmiljöer
 - Återställning av vandringsmöjligheter vid dammar, vägtrummor och andra vandringshinder
 - Biotopvård, dvs återställning av fysiskt påverkade miljöer t ex genom rensning, muddring, invallning
- Måste jobba brett med miljöanpassning för att nå målen



Statusen är måttlig

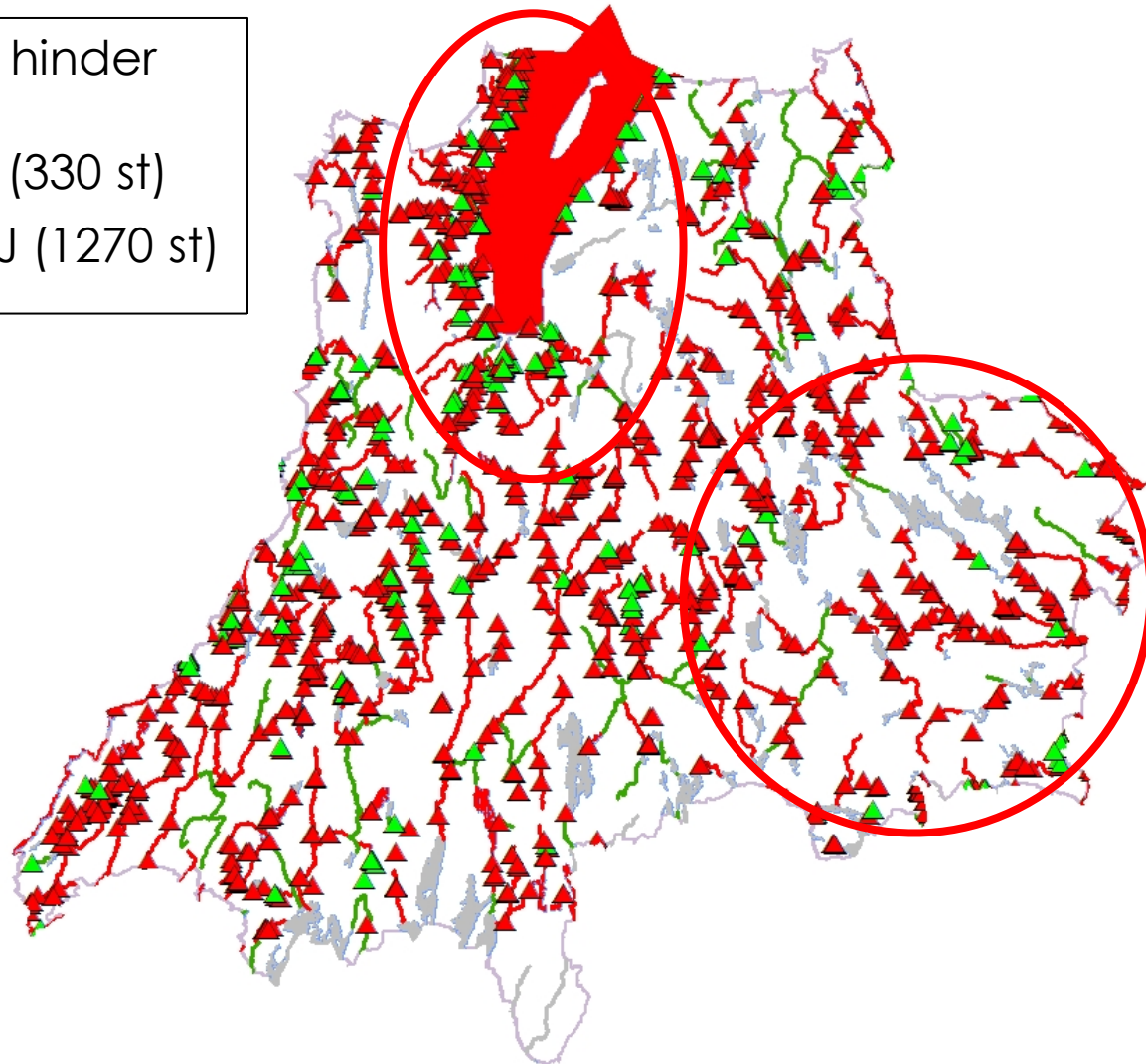
- 65% av vattenförekomsterna
når inte god ekologisk status!



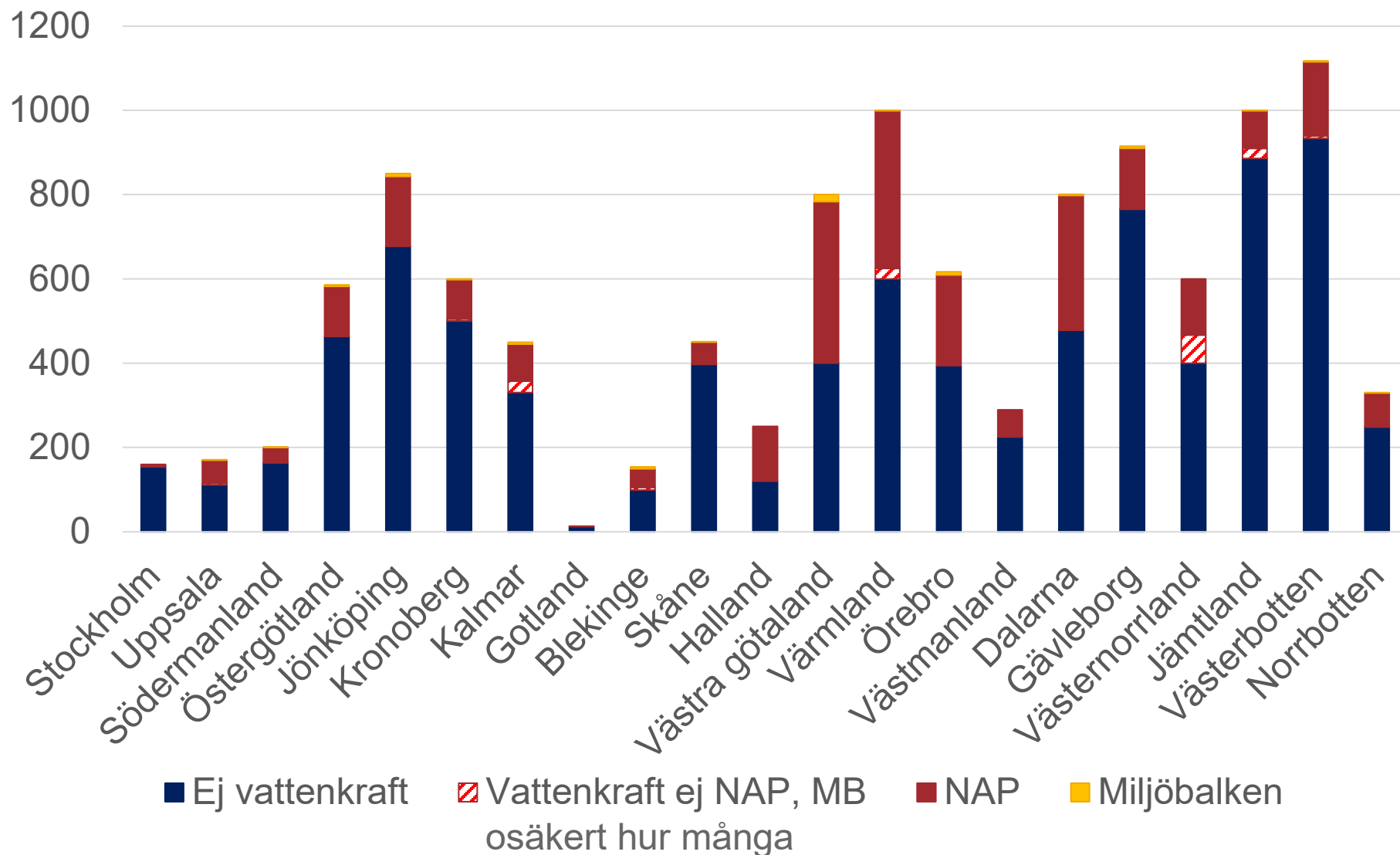
Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Naturligt hinder

- JA (330 st)
- NEJ (1270 st)

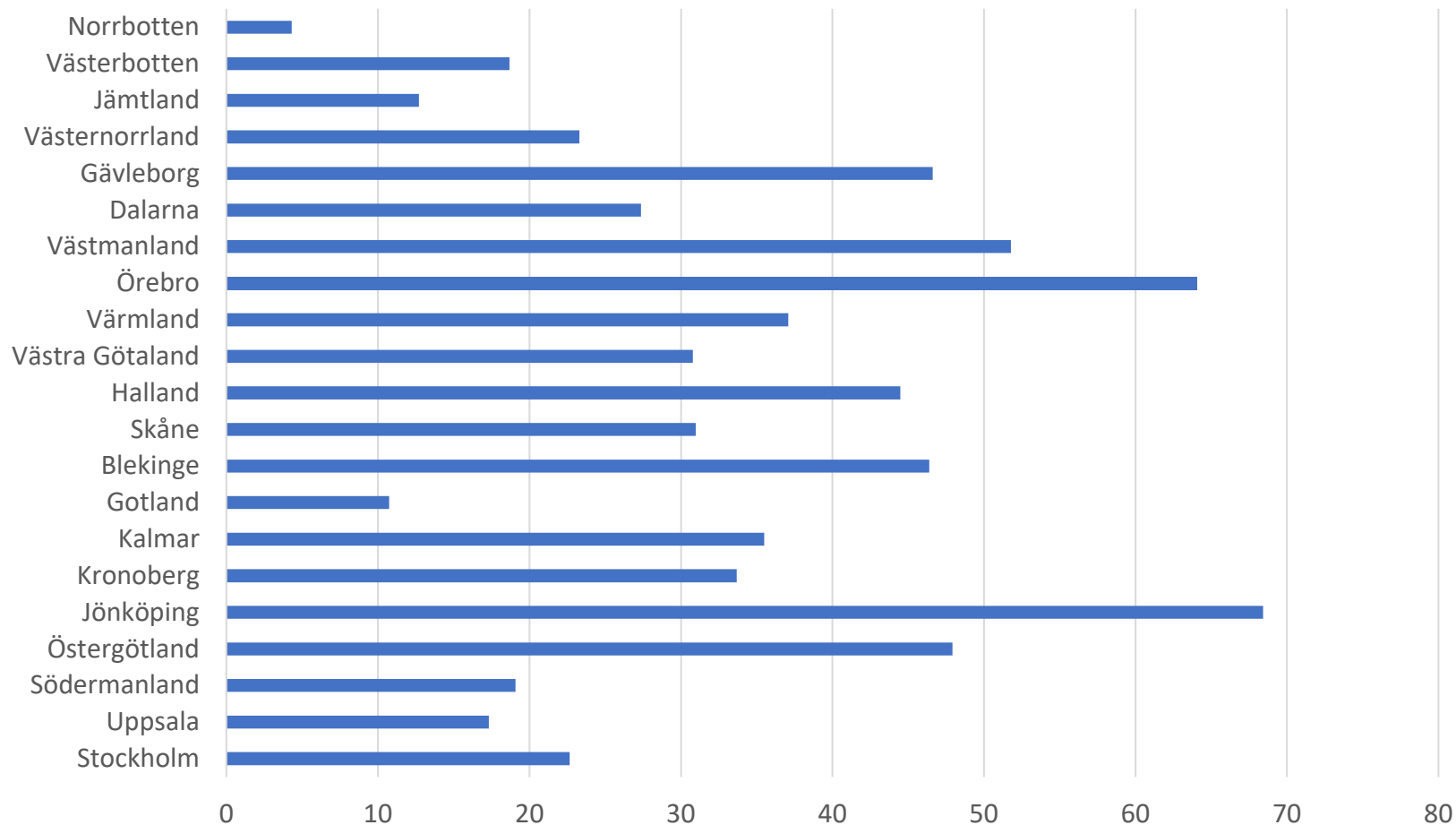


Dammar



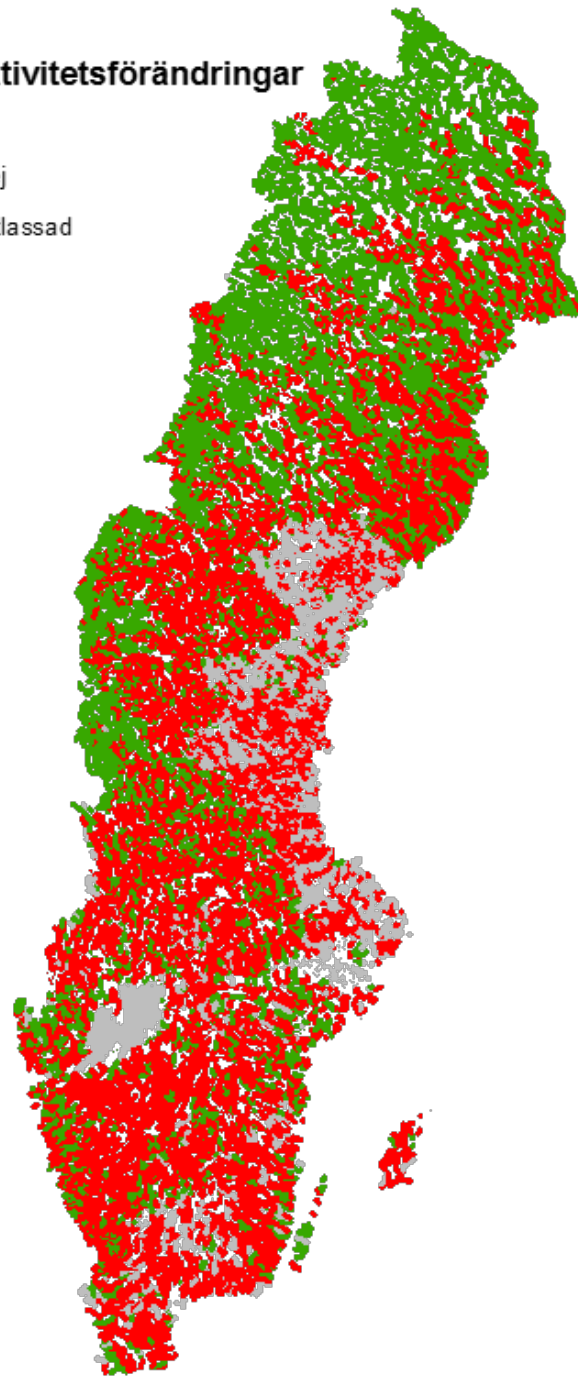
Dammtäthet per län

Damm/km2 exkl havsyta *1000



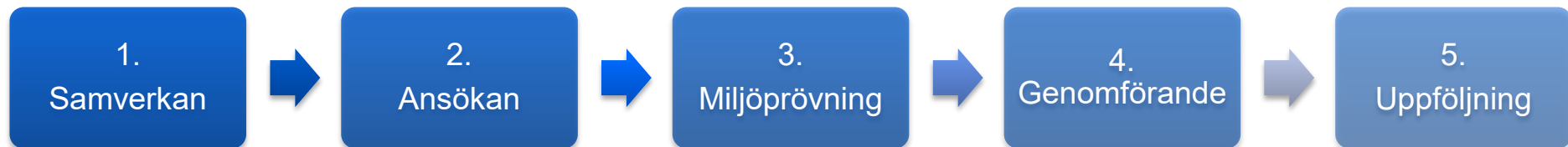
- Gäller inte bara Jönköpings län eller Emån
- Är ett stort nationellt problem

Konnektivitetsförändringar



NAP - ansvarsfördelning

- Länsstyrelsen ansvar för att initiera och driva på arbetet i samverkansfasen
 - Myndigheter och VU samarbetar i samverkansfasen
 - VU ansvarar för att ansöka. Myndigheter deltar i prövningen.
 - VU ansvarar för att genomföra miljöanpassningsåtgärder och följa upp.
-
- Jönköpings län: 108 vattenkraftverk och 165 dammar



Samlat arbete med NAP - restaurering av sjöar och vattendrag 2021-2040

NAP, Nationell Prövningsplan
Dammar vattenkraft
elproduktion

Andra dammar ej vattenkraft, ej i
NAP, Övriga vandringshinder och
Övrig biotopvård



Två huvudspår - en hantering
NAP sätter tidplanen



Organisation

VÅG - styrgrupp

Chefsberedningsgrupp

Projektledare

Arbetsgrupp

Extern referensgrupp

- LRF
- Södra
- SVAF
- Sportfiskarna
- SNF
- FVÄ
- Hembygdsrörelsen

Övergripande arbete

Aktivitet 1 - ansvarig Aktivitet 3 - ansvarig
Aktivitet 2 - ansvarig Aktivitet 4 - ansvarig

HARO- teamarbete mot mål

Samverkan- samordnare	Målbild – samordnare	Kulturmiljö- samordnare	Tillsyn – samordnare	Restaurering – samordnare
Aktivitet 1 ansvarig	Aktivitet 1 ansvarig	Aktivitet 1 ansvarig	Aktivitet 1 – ansvarig	Aktivitet 1- ansvarig
Aktivitet 2 ansvarig	Aktivitet 2- ansvarig	Aktivitet 2- ansvarig	Aktivitet 2- ansvarig	Aktivitet 2- ansvarig

Kommunsamverkan

- Habo kommun
- Jönköping/Vättern
- Jönköping/Nissan
- Emån
- Gislaved
- Med flera



Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Flerårsplan



Avrinningsområdesvis prioritering av objekt

VAD?	A
NAP	2021-2040
Dvriga dammar	23
NAP	33
Dvriga dammar	35
NAP	57
Dvriga dammar	25
NAP	36
Dvriga dammar	7
NAP	8
Dvriga dammar	5
NAP	15
Dvriga dammar	13
NAP	8
Dvriga dammar	48
NAP	81
Dvriga dammar	289

Omfattning och övergripande tidplan 2021-2040

Vad?
Var?
När?

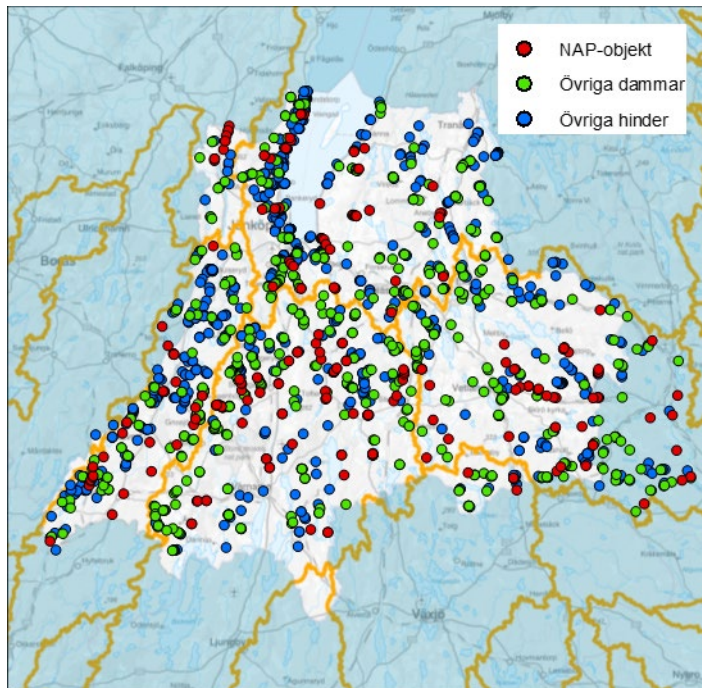
Flerårsplan 2021-2040

Prioritering av vandringshinder

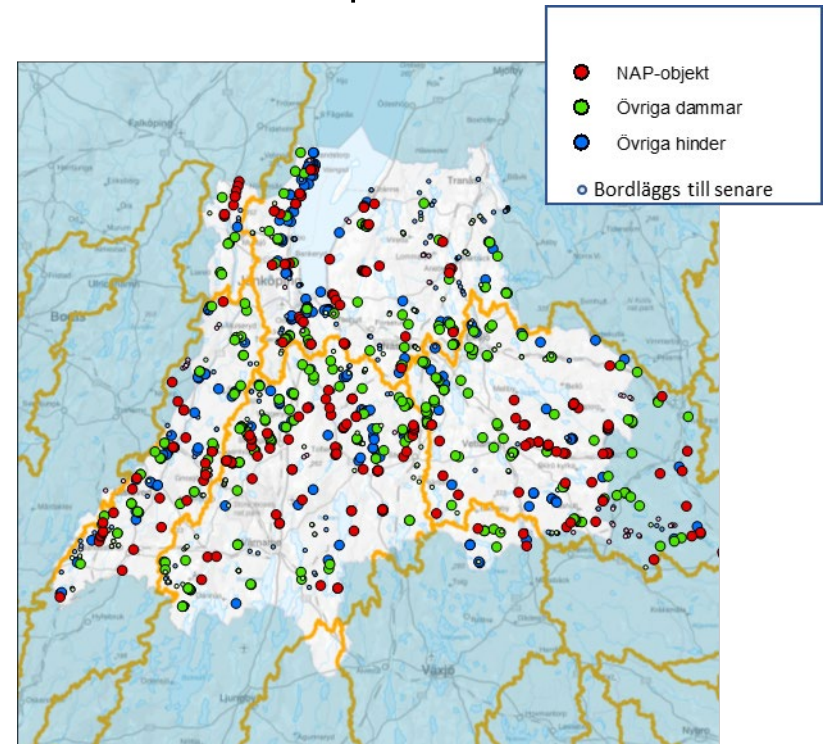
- 0: Inte prioriterat, pga redan genomfört eller obefintlig nytta
- 1: Prioriterade objekt som genomförs enligt NAP:s tidsplan. Inkluderar NAP-objekt samt prioriterade övriga vandringshinder
- 2: Lågt prioriterade, bordlagda objekt som kommer att göras men inte inom NAP:s tidsplan



Totalt cirka 1 600
vandringshinder*



Drygt 700 prioriterade (prio 1)
under 20-årsperioden

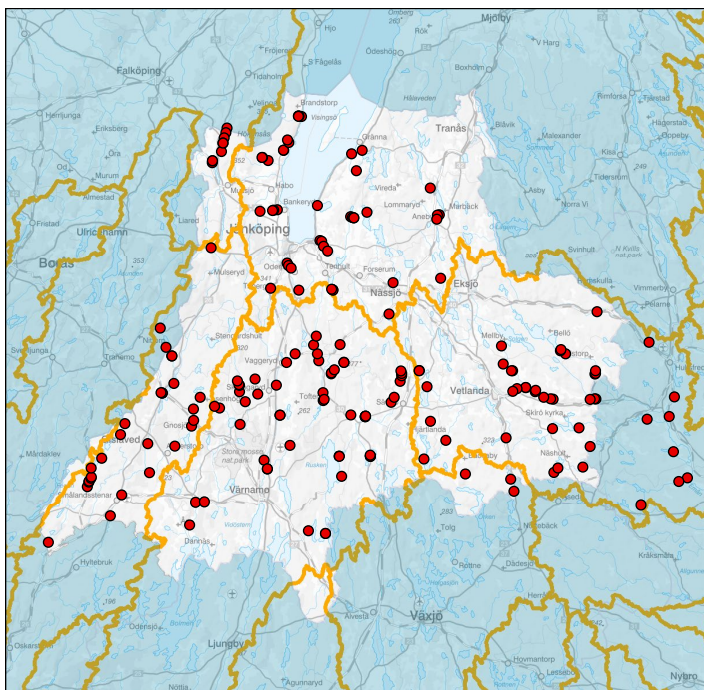


* Jönköpings län + Emåns haro i Kalmar län

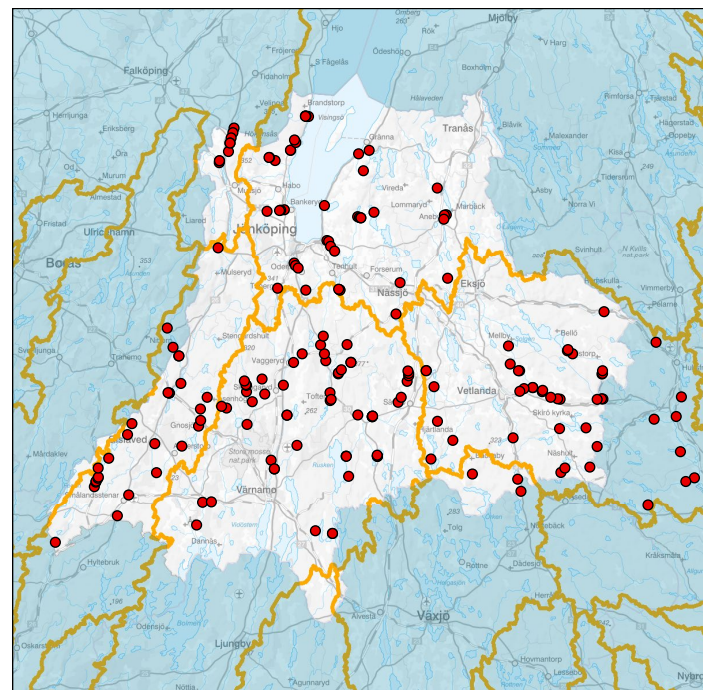


Länsstyrelsen
i Jönköpings län

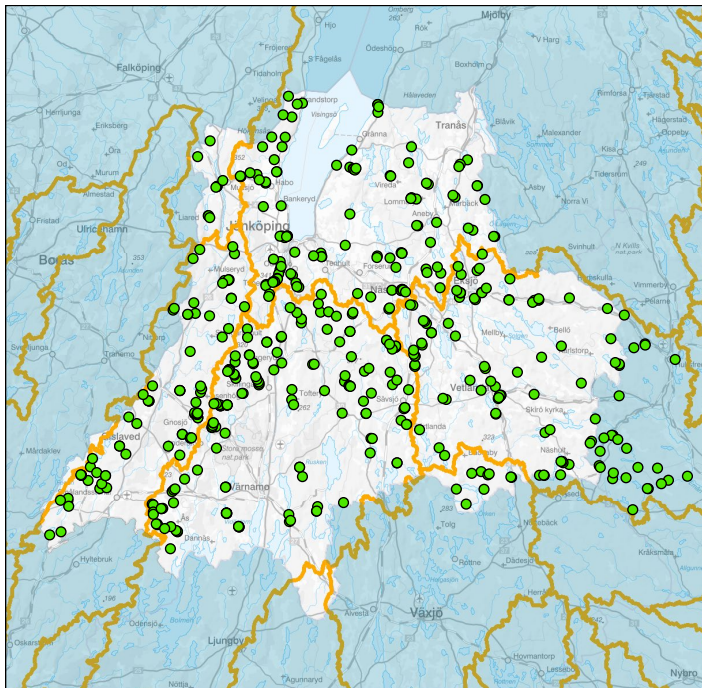
NAP-objekten



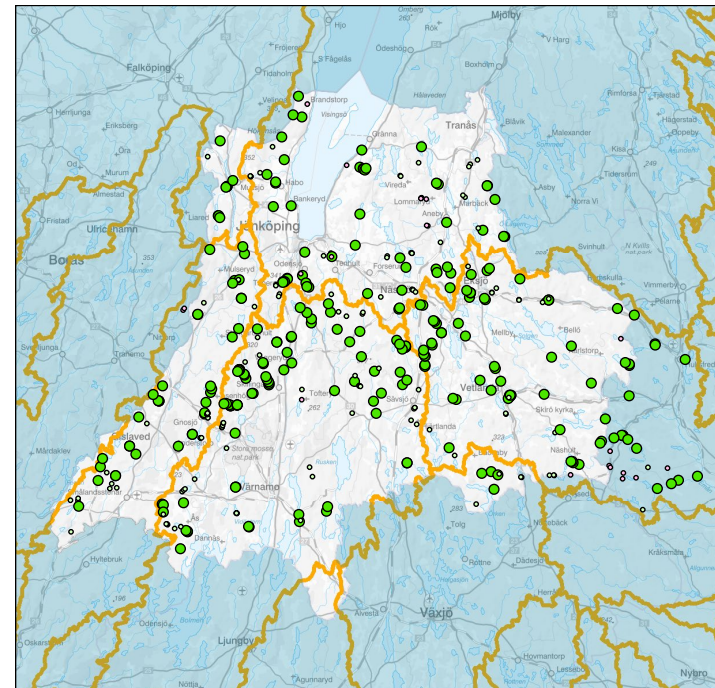
Alltid prioriterade



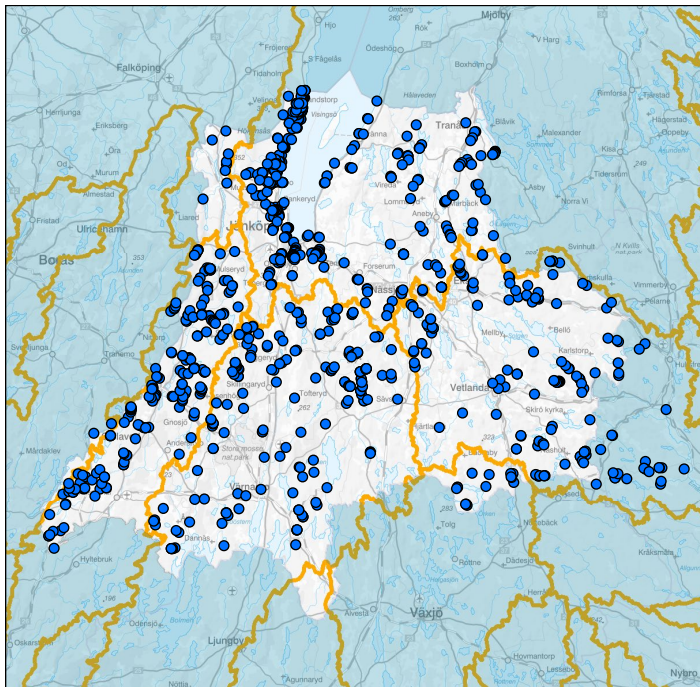
Totalt cirka 470
"större" dammar (kl 4)



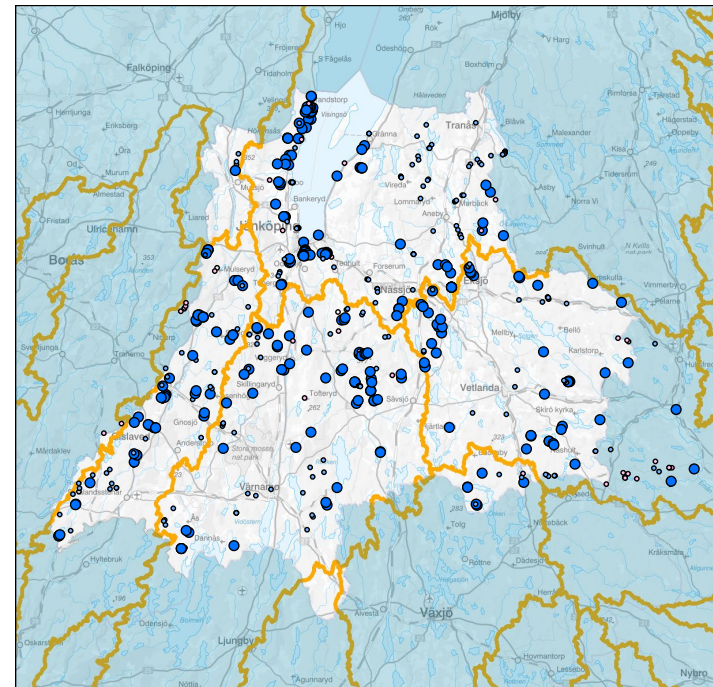
Cirka 250 prioriterade (prio 1)
under 20-årsperioden



Totalt drygt 900 övriga
hinder



280 prioriterade (prio 1)
under 20-årsperioden



Omfattning och
Övergripande
Tidplan.
Prioriterade
objekt som följer
tidplan NAP
(prio 1).

Siffrorna gäller
Jönköpings län

AVRINNINGS OMRÅDE	VAD?	ANTAL	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Mörrumsån	NAP	1																				
	Övriga dammar	3																				
Vättern	NAP	23																				
	Övriga dammar	33																				
Emån	NAP	35																				
	Övriga dammar	57																				
Nissan	NAP	25																				
	Övriga dammar	36																				
Tidan	NAP	7																				
	Övriga dammar	8																				
Svartån	NAP	5																				
	Övriga dammar	15																				
Huskvarnaån	NAP	13																				
	Övriga dammar	8																				
Lagan	NAP	48																				
	Övriga dammar	81																				
Hela länet	Övrig restaurering	289																				
Varav Emån	Övrig restaurering	43																				

	Samverkan NAP
	Prövning NAP
	Uppföljning efter prövning
	Restaurering övriga dammar
	Övrig restaurering



Tillsyn/prövning av dammar (ej NAP)

1. Länsstyrelsens tillsyn av verksamheten (anläggning, egenkontroll och villkor i tillstånd)
2. Länsstyrelsen kan
 - Förelägga om att söka tillstånd enligt Miljöbalken
 - Förelägga om utrivning
 - Ompröva verksamheten

Dessutom – fördela olika former av bidrag



Rollfördelning restaurering

- Inget nytt arbetssätt, använt i många år
- Länsstyrelsen
 - Myndighetsrollen
 - Finansierar
 - Prioriterar
 - Deltar i alla steg utom genomförandet av åtgärder
- Kommun/vattenförbund
 - Bidra med lokal kunskap och fiskevårdsexpertis i alla steg
 - Vara huvudman
 - Delta i samtal med VU
 - Projektera åtgärder, inkl underlag för juridisk prövning
 - Genomföra åtgärder i nära samverkan med VU
 - Får finansiering för största delen av sitt arbete



Dagens restaureringsarbete

- Anslag 1:11-anslaget
 - Fiskevårdsmedel
 - Restaurering - projektlistan
 - LOVA
- EU-projekt (Medfinansiering 1:11 anslaget. Nationellt/regionalt.)
- Kommuner, skogsbolag, Trafikverket och miljöorganisationer mm